

Kauneus, tuo 1980-luvun kirottu, on palannut. Ainakin *Värinä*-näyttely näin meille kertoo. Käsitteiden *kauneus* ja *tyhjiys* välille piirrettiin taanoin yhtäläisyysmerkki, ikään kuin kyse olisi ollut muusta kuin kuvataiteesta, missikisoistako sitten? Eikö esteettinen mielihyvä tai kauneuden vaivaton katsottavuus saata kaikkineen sisältää myös puerveuutta ja puhuttelevuutta? Kyllä se voi. Se voi, jos tekijänä on kaarti kokeneita keskikoulun taitelijoita, jotka ovat yllin kyllin rämpineet suossa, sellaisessa kuvallisessa tuskassa, jonka he katsoivat olevan ainoa riittävän ärjyä myrkytä sisältävä lääkeruisku tulkittavaksi välinpitämättömyyden hiipälle.

Kuopion taidemuseon näyttely on alusta loppuun kuin säkenöivä helmi, jota saa mielihyvää kehräten katsoa, mutta joka sielullisesti kosketaessa antaa muutaman fyysisesti kiperän värähdys-

Taidemuseon näyttely yllättää katsojan muutoinkin kuin mainitulla estetiikan paluulla. Eniten siten, että villi ja vapaa Jouni Airaksinen on päätenyt kolmessa veistoksessaan suorastaan eleganttiin klassismiin; muotokieli on dekoratiivinen, kepeästi, ei yltäkyläisesti. Airaksinen on sikäli ennallaan, että hänen materiaalinsa on - hah! - sulosävyisellä muovimatolla päällystettyä lastulevyä. Kas kun se muovi haiskahtaa, tai tuoksuu kotiremontilta, miten vain hualatte! Teknisesti Airaksinen on tehnyt äärihuoliteltua työtä muovimaton palasia kokonaisilmeestä häivyttäen. Kompaktia herkkyyttä!

Pirkko Holmilla taiteellisen reliefinomainen laatikkotaulu, joiden materiaali on käsin tehty paperi. Reliefimäisyyttä korostaa Holmin suosima paperin kuohkeus ja kerroksisuus. Tuttu holmilainen pri-

kaan. Kivillä ja metsäpöyhien huone *Hejd* on kuvallisesineellinen stoori, joka ei - ennakkooavistuksista huolimatta - oksetakaan, vaan imaisee kivasti mukaansa kuin paraskin kertomus, jopa lievästi selkokiehinen. Puhutaan ihmisyyden mysteereistä, eritoten video-ohjelma on ker-

Pahempaa angstia ei synnytä edes Juho Rissas -huoneeseen *Sindberg*-teoksellaan sijoittunut Marja Kolu, vaikka ränsistynyt neliovinen "puhelinkoppi" ei päästä ketään sisäänsä - muttei myöskään ulos!

Ulla Laitisella näyttäisi ole-

kerroksisia, sisäkuvioineen ulotteisia, ja esteettisyys pilkahtaa jalokivenomaisissa muodostelmissa, jotka leikkaavat pintaan syvyyspointteja.

Pentti Meklinin *Lolat* ovat yhä mielessä, kun katsoo

on kahdeksaan ikkunaan piinolangasta ripustettua (kuristettua?) 7 vedellä täytettyä pulloa, jotka tyyppimmillään kätkevät pohjalle laskeutunutta savihiekkaa. Mutta - jos nimike on fakta - kaikkia saa ravulla! Se on a) lystiä, b) hiljaista hölskyttelyä tuloksena suggestiivinen sameutuva ves-

Jaakko Rönkön jättimäinen, 49-osainen *Historia* on enemmän kuin historia, se on Rönkölle poikkeuksellisesti puoli-kirjallinen historikki. Teos muodostuu 49 ympyrästä, joista toiset ovat mustia merkintöjä kohtalonpäivistä (eikö jok'ikinen päivä ole kohtalokas?), toiset heraldiikkaan pohjaavia kuvauksia ja tuntemuksia mainituista kohtalonhetkistä. Tämä ympyräkalvaki näyttö on pikasilmäyksellä kauniina rykelmänä, mutta Rönkön tuntien hän on istunut eräänkin hetken menneisyyttä ja nykyisyyttä miettiessään. Tätä teosta ei koskaan, ei sitten koskaan, saisi pirstoa osiin. Syntyy vaikutelma, että se kuuluu kiinteästi jonnekin, johonkin määrättyyn tilaan. Tämän teoksen on oltava jossain julkisessa paikassa, jossa ihmiset voivat sitä "lukea", tulkita symboliikkaa, ja verrata taiteilijan näkemystä maailmantapahtumista omiinsa.

On syytä muistuttaa, että Rönköllä on meneillään *Ars Libera* Galleriassa näyttely, joka esittelee taiteilijan kirjamaalauksia, yhtenä osana myös em. historiateema. Muut kuvaavat ihmisen kaarta kehdestä hautaan.

Riitta Rönkö ja Riitta Rönkön viivat. Hyvä tavaton, miten hän piirtääkään! Jaakko Rönkön tavoin tämä taiteilija kertoo kuvin. Hänen paperille laadituissa maalauksissaan nähdään medaljonki-muotoja, jotka sisältävät kaikkea mahdollista dekoratiivisista ornameenteista historialliseen tai moderniin naiskuvaukseen. Reliefimäinen kasvonaamio herättää tunteen ylivalvojasta...

Erkki Soininen on tämänkin lehden sivuilla omin sanoin

on kahdeksaan ikkunaan piinolangasta ripustettua (kuristettua?) 7 vedellä täytettyä pulloa, jotka tyyppimmillään kätkevät pohjalle laskeutunutta savihiekkaa. Mutta - jos nimike on fakta - kaikkia saa ravulla! Se on a) lystiä, b) hiljaista hölskyttelyä tuloksena suggestiivinen sameutuva ves-

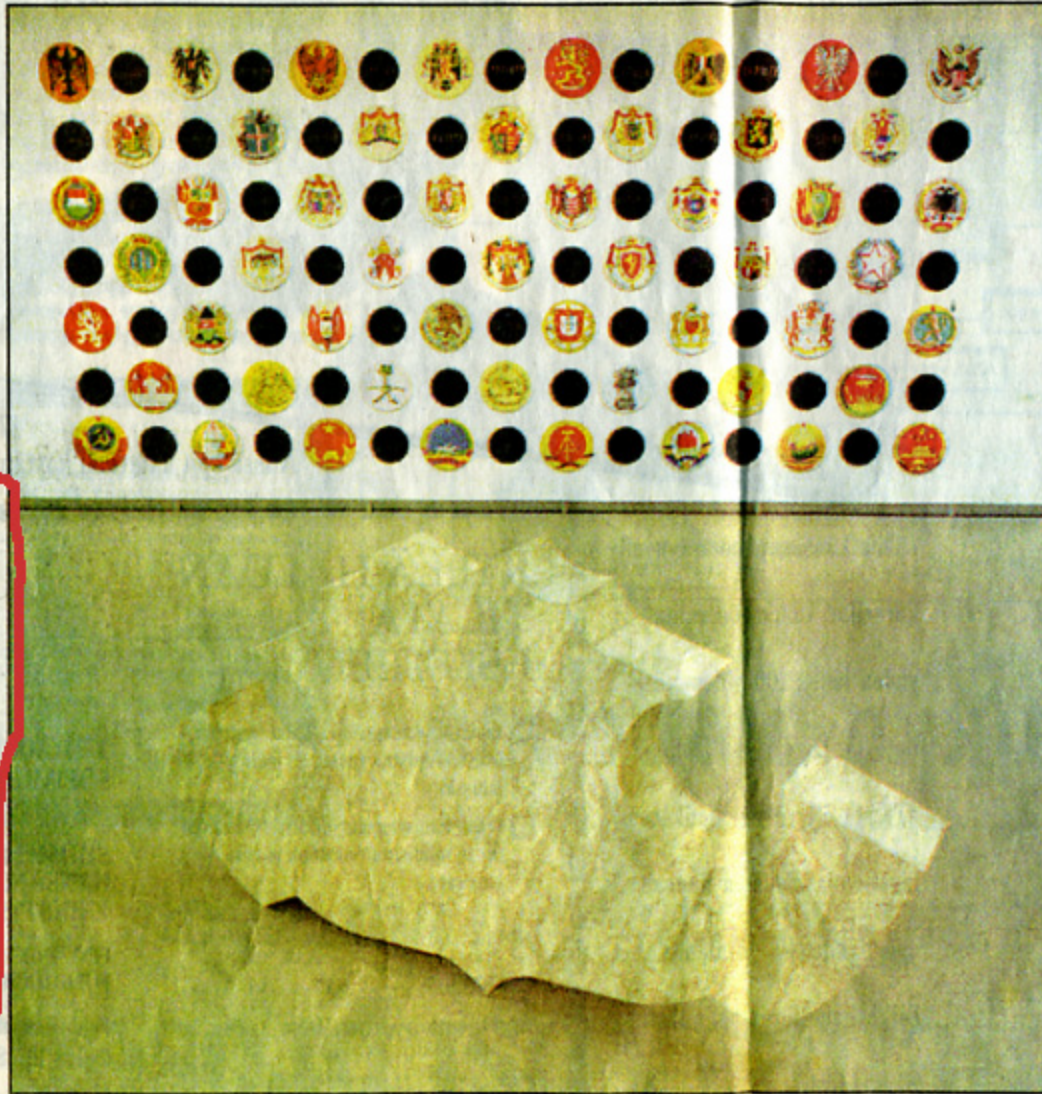
Kauneus, ylhäisyys, jumalaisuus - uskonnosta riistuttu jumalaisuus.

Olemme siis saapuneet taidemuseon yläkerran saleista toiseen, joka on omistettu **Pau-no Pohjolaiselle**. Omistettu valittavasti vain näyttelyn ajaksi. Siitäkin huolimatta, että taustaseinä on maalattu hurmaavan puhtaalla sinisellä, jolta punaista ja kultaa hehkuvat reliefit ja veistokset komeasti kohoavat.

Taiteilijan pohjamateriaali on puu, jonka voi konkreettisesti tavoittaa vain teoksessa *Aurinkokuningas*. Siinä näyttävät vertikaalisti rinnastetut rosoiset lankut. Muu puu ko. teoksessa on Airaksisen tavoin dekoroiavaa, liekehtivää kultaa. Kiitschiäkö! Ei ikinä! Älkäämme antako kultavärin sokaista silmiämme. *Aurinkokuningas* ja *aurinkokuningatar* on teospari (punainen ja kultta), joka lepää sinisellä korokkeella. Muodollisesti ylvästä jämäkkyyttä hennommasta, pietteillä laaditusta pintadekoroinnista huolimatta. Teospari koskettaa säveltaidetta; melodia on läsnä.

Aurinkotuuli on avoin, harkiten haljottu ja viljelty teos kurinalaisesti kaareutuviine leikkauksineen. Kultra ja punainen ovat yhä läsnä, mutta teoksen läpi puhalttaa lämmin tuuli vieden mennessään liiallisen hunajaisuuden. Glamouria, glamouria...

HANNELE TIKKINEN

Taustalla Jaakko Rönkön 49-osainen "Historia"-teos ja etualalla Jouni Airaksisen muovimatolla kuorrutettu lastulevyveistos "Dulce et decorum".

LASSI SIVONEN

SAVON SANOMAT 1992